

HUISHOUDBOEKJE 2019

4 huishoudens met een minimuminkomen geven inzicht in hun inkomsten en uitgaven.

Lees mee met het resultaat en ieders verhaal.

**Cliëntenplatform Sociale Zaken
Gemeente Westerveld**

Voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt een “**Huishoudboekje 2019**”.

Vier verschillende type huishoudens geven een inkijk in hun budgetplaatje. We zijn ons ervan bewust dat het slechts 4 persoonlijke situaties zijn, die niet voor alle zelfde huishoudens hetzelfde kan zijn. Het inkomen ligt per situatie vast binnen de mogelijkheden die men heeft of krijgt. Een aantal vaste lasten zijn zeer bepalend, als zorgverzekering, energie, huur, communicatie. Bij huur of hypotheek heb je globaal slechts 3 keuzes (woningcorporatie, vrije sector of koop). Echter bij de zorgverzekering en energie is de vrije markt zo doorgeslagen, dat veel burgers geen raad meer weten, welk type contract men het verstandigst kan aangaan.

Onlangs kregen we te horen dat er ruim 20.000 verschillende type contracten rond de zorgverzekering mogelijk is. Daar komt toch niemand meer zonder kleerscheuren van af?

Algemeen

De (macro-)economie is in Nederland nog steeds goed. In meerdere sectoren op de arbeidsmarkt is een groeiend tekort aan deskundig personeel. Toch is een aanzienlijk aantal mensen afhankelijk van een uitkering. Het aantal mensen dat afhankelijk is van Bijstand is niet echt verminderd.

Simplistisch geredeneerd lijkt het dan ook niet raar dat vanuit het huidige Kabinet geluiden komen om meer verplichtingen en sancties op te leggen. Wat het Kabinet vergeet, is dat er veel mensen zijn die zodanig beperkingen (fysiek, mentaal, psychiatrisch, verslaving, ...) hebben, dat zij niet geschikt zijn voor de huidige arbeidsmarkt.

De regelgeving wordt er niet eenvoudiger op. Om blunders (o.a. kinderopvang naar Roemenië) te voorkomen, worden maatregelen genomen, die voor te veel goedwillende burgers flinke nadelen kunnen opleveren (de rel van onlangs over de Kinder Opvang Toeslag). Bewijslast ligt teveel bij burgers in plaats van bij instituten.

De pogingen om mensen met een beperking een aangepaste baan te laten vinden bij reguliere werkgevers, levert veel te weinig op. Soms tijdelijk, maar zeker niet structureel. Ook steeds duidelijker wordt dat de belasting van het milieu zijn effect krijgt op regelgeving, en dus ook op kosten voor de samenleving. Welk effect voor de minima?

Westerveld

De gemeente Westerveld doet haar best om binnen de regelgeving van het Rijk het zo goed mogelijk geregeld te hebben voor haar inwoners. Echter de gemeente kampt ook met dalende inkomsten vanuit het Gemeentefonds van het Rijk. Maar wel steeds meer taken opgelegd krijgt.

Dat de uitvoering van de Participatiewet en Minimabeleid weer vanuit het Gemeentehuis georganiseerd gaat worden, zorgt dat menig gebruiker hoopt dat de uitvoering nog meer rekening weet te houden met individuele omstandigheden.

Wat valt op

Nogal wat inwoners hebben moeite om hun (administratieve) verplichtingen continue bij te houden. Belangrijke gebeurtenissen (ziekte, ontslag, verhuizing, overlijden, scheiding, ...) hebben direct invloed op de ruimte die overblijft om daar stil bij te staan. Zelfs mensen die ondersteuning vinden bij vrijwilligers of professionals lukt het niet altijd om daar grip op te krijgen.

De Collectieve Zorgverzekering voor de minima is een peperduur alternatief geworden. Voor 2020 wordt € 166,20 per maand vereist. Trek daar ongeveer de helft af voor de te ontvangen Zorgtoeslag, en tel daar de eigenbijdrage van € 385 bij op voor velen, dan is dat nog een uitgave van zeker 12% van het inkomen.

Het is goed dat de gemeente komend jaar meedoet met een landelijke pilot om voor volwassenen ook een fonds beschikbaar te krijgen voor deelname aan sportactiviteiten.

Ook lijkt de pilot dit jaar met De VoorzieningenWijzer een meerwaarde op te leveren voor menig deelnemer.

Aandachtspunten blijven: passende communicatie, op meerdere manieren, opdat inwoners inderdaad geïnformeerd kunnen zijn van haar rechten en plichten

Suggesties ter verbetering

- Stress/Schaarste.
Het is goed om mensen die een belangrijke gebeurtenis meemaken te voorzien van informatie en steun om te voorkomen dat zij structurele stress oplopen, want dat kan leiden tot een structurele verlaging van bijna 15% van iemands IQ. Termen als stressreductie, psycho-educatie, mobility mentoring zien we dan voorbij komen.
- Beheersing van de vaste lasten. Hulp bij het zoeken en vinden van de best passende en betaalbare leverancier lijkt voor velen nodig en nuttig. Is de VoorzieningenWijzer een oplossing daarvoor? Bijvoorbeeld voor iedere nieuwe deelnemer bij de Participatiewet; schuldhulpverlening; ...
- Gezondheid. Mee kunnen en willen doen met sport of bewegingsactiviteiten is geen garantie voor een betere gezondheid, maar levert in ieder geval andere sociale contacten op.
- Sociale relaties. Wij herkennen dat velen moeite hebben met het onderhouden of aangaan van relaties met anderen. Sommigen hebben dat van jongs af aan niet meegekregen. Het lijkt dus nuttig om burgerinitiatieven voor ontmoetingsactiviteiten te versterken.

Graag verwijzen we naar extra achtergrondinformatie:

- <https://trendbureaudrenthe.nl/armoede/mensen-met-laag-inkomen/>
- <https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2019/07/armoederisico-in-2017-toegenomen>
- <https://voedselbanknederland.nl/wp-content/uploads/2018/12/Toekenningscriteria-2019-DEF.pdf>
- https://www.svb.nl/int/nl/kinderbijslag/betaling/hoeveel_kinderbijslag_krijgt_u/index.jsp
- Schaarste, hoe gebrek aan tijd en geld ons gedrag bepalen. ISBN 9789490574994.

Jacob Hartsuiker

Voorzitter van het Cliëntenplatform Sociale Zaken van de gemeente Westerveld

Secretariaat:
De Weiden 33, 7991 BG Dwingeloo
KvK 04062757

Inleiding

Op de volgende pagina's krijgt u een inzicht in het bestedingspatroon van 4 verschillende huishoudens in onze gemeente. Wij danken deze mensen hartelijk voor hun openheid. Ondanks de toezegging van het Platform voor een 'incentive' was de bereidheid om mee te werken beperkt; ook wilde men geen gebruik maken van de tegemoetkoming omdat men niet persoonlijk bekend wilde zijn bij Platform of Gemeente.

Hier volgt een kleine toelichting hoe het cijfermatige gedeelte is opgebouwd.

- Wij zijn uitgegaan van de netto maandinkomsten,
Dus zonder vakantiegeld en ook zonder de eventuele extra's die een aantal mensen ontvangen zoals minimafonds, langdurigheidstoelage, bijzondere bijstand. Omdat we menen dat deze gelden niet besteed zouden moeten worden aan de vaste lasten.
- Bij iedere situatie hebben we vermeld of iemand in aanmerking komt voor een minimavoorziening.
- Bij de vaste lasten zijn we uitgegaan van al die lasten die een doorsnee inwoner in Nederland als uitgavenpost heeft.
- Periodieke lasten die per kwartaal of per jaar betaald worden, hebben we omgerekend naar maandelijks bijdrage.
- Sommige mensen verbazen zich er over dat minima een auto hebben. Wij leven in een plattelandsgemeente, waar weinig tot geen openbaar vervoer is. Zonder auto is het moeilijk om ergens te komen. Zonder auto kan een huishouden met kinderen niet goed meedoen (denk aan de sportwedstrijden, een ouderavond op de middelbare school, boodschappen doen als er geen winkel in eigen dorp is, bezoek aan ziekenhuis, enz.) Ook mensen die kansen willen maken op de arbeidsmarkt, of voor hun re-integratie naar een werkproject moeten. Sommigen proberen voor een "klein" bedrag een oud wagentje te kopen en rijden daar zo zuinig mogelijk in rond.
- Alle inkomsten en uitgaven van elkaar afgetrokken, resulteert in het maandelijks te besteden bedrag "om van te leven". Dit hebben we weer omgezet naar het besteedbaar bedrag per week met de formule:
Maandbedrag x 3 = kwartaalbedrag : 13 (weken) = het besteedbare weekbedrag.
- Relevante informatie over criterium hulp van Voedselbank: Indien er aan leefgeld per maand minder overblijft dan het bedrag uit de navolgende formule komt een huishouden in aanmerking voor een voedselpakket. Huishoudbedrag € 135,- Persoonsbedrag € 90,-. Dus minder dan € 225,- voor een alleenstaande; € 495,- voor een huishouden van 4 personen.

Zie voor uzelf welk bedrag sommige mensen overhouden "om van te leven":

Dus voor huishoudgeld (eten, drinken, verzorgingsproducten, schoonmaakmiddelen), kleding, schoenen, kapper, vervoer, benzine, reparaties, hobby, uitstapjes, thuismedicijnen, huishoudelijke apparaten, verjaardagen, enz. enz.

Vraagt u uzelf maar eens: "**lukt mij dat van zo'n bedrag?**"

Alleenstaande

Gegevens: ALLEENSTAANDE		2019	WAO	AOW
Man 66 jaar In de loop van mei van WAO naar AOW !			t/m half mei	per half mei
Inkomster per maand		Bedrag netto per maand		
Soort inkomen:				
AOW			€	1.146,51
WAO		€	1.168,82	
WWB				
vakantietoeslag (jaar)	Wao4,5*58,44; Aow 7,5*57,33			
Pensioenen			€	125,23
Diverse bechikking belastingen:				
Huurtoeslag		€	120,00	€ 120,00
Zorgtoeslag		€	99,00	€ 99,00
<i>Komt in aanmerking voor:</i>				
Participatiebijdrage	ja			
Landurigheidstoeslag	ja			
Regeling zorgkosten	ja			
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	ja			
	Totaal inkomsten:	€	1.387,82	€ 1.490,74
Vaste lasten per maand		Bedrag per maand		
Huur		€	455,82	€ 455,82
Gas en elektra		€	123,00	€ 123,00
Water		€	11,62	€ 11,62
Energiewacht	huur badgeiser	€	11,52	€ 11,52
Ziektekostenverzekering (collectief)	126,95+40,25+14,5-16 (basis+aanv+tand-gemeente)	€	165,70	€ 165,70
Internet/kabel/TV/telefoon		€	72,40	€ 72,40
Verzekeringen per maand:				
Uitvaart		€	26,03	€ 26,03
WA/inboedel/ rechtsbijstand		€	15,75	€ 15,75
Autokosten:				
Verzekering, belasting, reparaties				
Kosten openbaar vervoer				
Abonnementen: bibliotheek, gids, krant				
Sportclub + kleding				
Lidmaatschap vereniging/kerk etc.				
Eigen bijdrage ziektekosten:				
Eigen risico		€	32,08	€ 32,08
Behandeling, medicijnen, tandarts, vervoer				
Thuiszorg eigen bijdrage:				
was per 4 weken, wordt maandelijks	17,60	€	19,00	€ 19,00
Huisdieren				
Aflossing lening en schuld	HT over 2017 + 2018	€	40,00	€ 40,00
Reservering duurzame gebruiksgoederen				
Gemeentelijke belastingen, riool, waterschap				
Diverse kosten:				
	Bankkosten:	€	3,40	€ 3,40
	Bewindvoerder:			
	...			
	Totaal vaste lasten:	€	976,32	€ 976,32
Blijft per maand over:		€	411,50	€ 514,42
Te besteden per week		€	94,96	€ 118,71
Voor: voeding, verzorgingsproducten, schoonmaakmiddelen, kleding schoeisel, huishoudelijke artikelen en apparaten, kapper, benzine, verjaardagen, reparaties, hobbies, uitstapjes, thuismedicijnen enz. enz.				

Toelichting: Alleenstaande man van 66 jaar, WWB.

Meneer is lange tijd afhankelijk geweest van de WAO.

In de loop van mei 2019 heeft hij de pensioengerechte leeftijd bereikt.

Hij is in het verleden arbeidsongeschikt geworden.

Mede door zijn leefpatroon (eten en drinken) is hij steeds verder uit balans geraakt.

Al geruime tijd is hij afhankelijk van een scootmobiel.

Hij heeft met regelmaat ondersteuning nodig om alle verplichtingen na te kunnen komen.

Echter bijna alle vrijwillige of professionele hulp ziet hij als een bedreiging. Veel ondersteuners kregen het met hem aan de stok. Wantrouwen was snel gegroeid bij meneer.

Op een gegeven moment bleef alleen een medewerkster van de gemeente over. Zij zorgde dat zijn recht op sociale regelingen werden uitgevoerd.

In 2016 is het een sociaal werker gelukt om een paar problemen met hem op te lossen.

Daardoor heeft meneer in die werker vertrouwen gekregen. Na een jaar is het gelukt dat deze werker periodiek gevraagd wordt om uitleg te geven over brieven en soms helpt met formulieren, digitale verplichtingen en contacten met instanties.

Helaas is het niet gelukt om ook weer vrijwillige hulp aan hem gekoppeld te krijgen.

Het wordt steeds belangrijker om uitleg te geven, ook geschreven op zijn stukken, wat en hoe verplichtingen zijn geregeld. Hij heeft steeds meer moeite om afspraken te onthouden.

Ondanks de gemaakte afspraken is een afbetalingsregeling met de Huurtoeslag fout gegaan, omdat betrokkene een acceptgiro niet bij de bank heeft afgeleverd. Uiteindelijk is het wel goed gekomen, mede omdat de Toeslagen de regeling omgezet hebben naar automatische inhouding op de huidige toeslag.

De uitgave voor de Energiewacht bij een huurwoning kan vragen oproepen. Het gaat hier om de huur en onderhoud van een badgeiser.

Alleenstaande ouder

Gegevens: EENOUDERGEZIN 27+		cijfers najaar 2018
Afbeder uit 1958, zoon uit 2002.		
Inkomsten per maand		Bedrag netto per maand
Soort inkomen:		
AOW		
vakantietoeslag (jaar)	12x 49,83	
WVA		
WWB		€ 946,73
LOON		
kinderbijslag per maand		€ 96,30
Diverse beschikking belastingen:		
Kindgebonden budget		
		€ 411,00
Huurtoeslag		€ 243,00
Zorgtoeslag		€ 83,00
Komt in aanmerking voor:		
Participatiebijdrage	ja	
Landingsheidsloeslag	ja	
Regeling zorgkosten	ja	
Krijtschelding gemeentelijke belastingen	ja	
	Totaal inkomsten:	€ 1.780,03
Vaste lasten per maand		Bedrag per maand
Huur		€ 610,00
Gas en elektra		€ 119,00
Water		€ 12,00
Ziektekostenverzekering		€ 120,45
Internetkabel/TV/telefoon		€ 55,50
Verzekeringen per maand:		
Uitvaart		€ 19,00
WVAinboedel/ rechtsbijstand		€ 15,00
Autokosten		€ -
Verzekering, belasting, reparaties		€ -
Kosten openbaar vervoer		€ -
Abonnementen: bibliotheek, gids, krant		
Sportclub + kleding		€ 35,00
Lidmaatschap vereniging/kerk etc.		
Eigen bijdrage ziektekosten:		
Eigen risico		€ 32,08
Behandeling, medicijnen, tandarts, vervoer		
Thuiszorg eigen bijdrage:		
per 4 weken		
Huisdieren	4 katten	€ 8,25
Aflossing lening en schuld	(5281,85)	€ 310,68
Reservering duurzame gebruiksgoederen		
Gemeentelijke belastingen, riool, waterschap		
Diverse kosten:		
	Bankkosten:	€ 5,10
	Bewindvoerder:	
	Contactkosten:	
	schoolkosten basisonderwijs	
	...	
	Totaal vaste lasten:	€ 1.342,06
Blijft per maand over:	€ 437,97	
	Te besteden per week	€ 101,07
Voor: voeding, verzorgingsproducten, schoonmaakmiddelen, kleding schoeisel, huishoudelijke artikelen en apparaten, kapper, benzine, verjaardagen, reparaties, hobbies, uitstapjes, thuismedicijnen enz. enz.		

Toelichting: Eén ouder gezin met 1 kind, WWB.

Moeder is al lang alleenstaand.

Haar zoon heeft beperkingen om snel genoeg mee te komen.

Vanwege schulden is mevrouw eerder met hulp van de hulpverlening in budgetbeheer gekomen bij de GKB.

Mede door onbegrip van spelregels, maar vooral door ziekte en opnames in ziekenhuis, niet altijd aandacht genoeg kunnen nemen voor de administratie.

Met het samen vergaren van informatie en het bieden van een schulden- en begrotingsoverzicht, kreeg mevrouw weer wat hoop op dat het financieel beter kan worden.

Het is gelukt om opnieuw afspraken te maken met de GKB.

Af en toe ontstaat er een knelpunt in de lopende afspraken. Vooral komt dat vanuit het ziektepatroon die mevrouw ondervind. Afgelopen zomer is bij mevrouw kanker ontdekt (mogelijk meerdere). Dit heeft direct invloed op het mentale gestel van mevrouw. Zij geeft nu wel aan dat het nu iets makkelijk lukt om de juiste praatpalen te raadplegen, ook buiten de hulpverlening om.

Een financieel knelpunt zal ontstaan als komend jaar de zoon 18 jaar wordt.

Kinderbijslag

bedrag in euro per kwartaal			
	0 t/m 5 jaar	6 t/m 11 jaar	12 t/m 17 jaar
Per kind	€ 221,49	€ 268,95	€ 316,41

Toelichting: Echtbaar zonder kinderen, AOW en een klein pensioen.

Het echtpaar heeft ooit in een koopwoning gewoond. De verkoop van de woning heeft niet veel opgeleverd. Er is dus geen vermogen achter de hand. Sinds enkele jaren wonen ze in een huurwoning.

Beiden nemen deel aan sportieve en culturele activiteiten.

Een zoon woont en werkt in de randstad. Hij komt maandelijks langs. Hij probeert steeds vaker hulp te bieden bij de administratie.

Enige tijd is het gelukt om een vrijwilliger te koppelen aan het echtpaar. Daar is een breuk ontstaan in het vertrouwen.

De belastingaangifte wordt uitgevoerd in direct contact met het echtpaar en de zoon, via wiens telefoon de sms-code loopt.

Ze gaven onlangs aan dat deelname aan activiteiten steeds lastiger wordt. Fysiek wordt het allemaal minder makkelijk. Financieel omdat de lasten voor de activiteiten en het vervoer minder mogelijk maakt.

Dit signaal is een ingang om met hen te verkennen welke mogelijkheden er voor hen beschikbaar zijn.

Gezin met kinderen

Gegevens: ECHTPAAR MET 2 KINDEREN		
<i>beide ouders ca. 40; kinderen 9 en 13</i>		
Inkomster per maand		Bedrag netto per maand
Soort inkomen:		
AOW		
WAO		
WIA		
WWB (- heffingskortingen)		€ 1.398,43
vakantietoeslag per jaar 12x 73,60		
kinderbijslag per maand	268,95+316,41 /3	€ 195,12
Diverse beschikking belastingen:		
Algemene Heffingskorting minstverdienende partner	nee	
Inkomensafhankelijke combinatiekorting		
Kindgebondenbudget		€ 199,00
Huurtoeslag		€ 343,00
Zorgtoeslag		€ 192,00
<i>Komt in aanmerking voor:</i>		
Minimafonds	ja	
Landurigheidstoeslag	ja	
Kwijtschelding gemeentelijke belastingen	ja	
	Totaal inkomsten:	€ 2.327,55
Vaste lasten per maand		Bedrag per maand
Huur		€ 707,40
Gas en elektra		€ 221,90
Water		€ 37,00
Ziektekostenverzekering	(collectief)	€ 331,40
Internet/kabel/TV/telefoon		€ 71,00
Verzekeringen per maand:		
Uitvaart		€ -
WA/inboedel/ rechtsbijstand		€ 19,27
Autokosten:	kosten fietsen	€ 10,00
Verzekering, belasting, reparaties		
Kosten openbaar vervoer		€ 20,00
Abonnementen: bibliotheek, gids, krant		€ 34,00
Sportclub + kleding		€ 26,00
Lidmaatschap vereniging/kerk etc.		
Eigen bijdrage ziektekosten:		
Eigen risico		€ 64,17
Behandeling, medicijnen, tandarts, vervoer		
Thuiszorg eigen bijdrage:		
per 4 weken		
Huisdieren		€ 25,00
Aflossing lening en schuld		€ 40,00
Reservering duurzame gebruiksgoederen		
Gemeentelijke belastingen, riool, waterschap		€ -
Diverse kosten:		
	Bankkosten:	€ 4,50
	Bewindvoerder:	
	schoolkosten basisonderwijs	
	...	
	Totaal vaste lasten:	€ 1.611,64
Blijft per maand over:	€ 715,91	
	Te besteden per week	€ 165,21
Voor: voeding, verzorgingsproducten, schoonmaakmiddelen, kleding schoeisel, huishoudelijke artikelen en apparaten, kapper, benzine, verjaardagen, reparaties, hobbies, uitstapies, thuismedicijnen enz. enz.		

Toelichting: Gezin met kinderen.

Een echtpaar met 2 kinderen en volledig afhankelijk van bijstand.

Het gezin heeft 2 kinderen van 9 en 13.

Het oudste kind is najaar 2019 gestart op het voortgezet onderwijs. Zoals bij veel kinderen is dat een hele overstap vanaf de basisschool.

Beide ouders hebben al geruime tijd geen inkomen uit werk.

Vanwege problemen met de lichamelijke en mentale gezondheid bij beide, en ook de beperkte onderwijsachtergrond, is het erg lastig om werk te vinden. Het niet hebben van een auto speelt incidenteel een rol dat een contact met een werkgever op niets uitloopt.

In de afgelopen paar jaar is het gelukt om de financiële zaken op orde te krijgen en te houden. Goede budgettering is geregeld, maar het is wel zaak dat vader en moeder geprikkeld worden om alert te blijven in hun uitgaven. Een vrijwilliger ondersteund hen daarbij.

Er loopt nog een afbetalingsregeling uit het verleden. Die is in voorjaar 2021 volledig afgelost.

De ouders proberen hun kinderen iets extra's mee te geven door lid te blijven bij de bibliotheek, en ook andere abonnementen voor de kinderen te houden.

Het zijn vooral de kinderen die de huisdieren belangrijk vinden.

Af en toe wordt een sociaal werker erbij gehaald door de vrijwilliger of de moeder, vooral om extra uitleg te geven over brieven, spelregels, relaties met diverse instanties, e.d.

-----#####-----

ⁱ Wij bedanken Clip-Stimulanz voor het mogen gebruiken van de tekeningen. Zij besteden veel aandacht aan de positie van de minima in Nederland.